

عکس: ایران سید

در گفت و گوی فعالان رسانه ای نابینا با مدیران ارشد بهزیستی مطرح شد

مستمری معلولان روی نردبان افزایش

امیر سردی

چندی قبل مسئولان سازمان بهزیستی کشور میهمان جمعی از نابینایان فعال در حوزه فرهنگی و رسانه ای بودند. در این دیدار انوشیروان محسنی بندپی رئیس سازمان بهزیستی و حسین نحوی نژاد معاون توانبخشی آن سازمان به سؤالات نابینایان در مورد مسائل و مشکلات این قشر از جامعه از جمله اصلاحیه برنامه جامع حمایت از حقوق معلولان و مستمری ماهیانه آنها، مسکن مهر، تجهیزات توانبخشی و اشتغال پاسخ دادند. در ادامه، مشروح این گفت و گورا می خوانید.

مهم ترین بحثی که یکی از عوامل زمینه ساز سایر مسائل و مشکلات نابینایان محسوب می شود، بحث اصلاحیه برنامه جامع حمایت از حقوق معلولان است. اصلاحیه ای که قرار بود در مجلس نهم تصویب و اجرایی شود، اما هنوز در مجلس دوم حتی به صحن علنی هم راه پیدا نکرده است. روند اصلاحیه چگونه خواهد بود؟

محسنی بندپی: ما می توانیم از تعامل با جامعه هدفمان ارزیابی های خوبی داشته باشیم. برای مثال چکار کنیم که مشکلات معلولان به حداقل برسد البته مشکلات را نمی توان به صفر رساند، اما تلاش می کنیم در زمینه اشتغال، مستمری ماهیانه، حمایت های بیمه تکمیلی، برخوردار کردن افراد در زمینه تجهیزات و لوازم توانبخشی، با کمک دولت و مجلس گام هایی را برداریم. درارتباط با سؤالی که در خصوص اصلاحیه لایحه پرسیدید، باید

بگوییم که این لایحه در مجلس نهم مصوب شده است. بر اساس اصل ۸۵، از مجلس عبور کرد و رئیس مجلس طی نامه ای به شورای محترم نگهبان، خواستار بررسی آن شد. حدود ۱۰ جلسه در کمیسیون مشترک مجلس نهم شکل گرفت و زحمت کار بیشتر بر عهده دکتر نحوی نژاد بود. در واقع، نمایندگان مجلس خود پیشنهاد کردند ایشان با توجه به اشرفاش روی این مسأله، کار را پیش ببرد. در نهایت این لایحه به شورای نگهبان رفت. شورای محترم نگهبان هم بدرستی اشکال گرفت. استدلال آنها این بود که شما قانون جامع حمایت از حقوق معلولان مصوب سال ۸۳ را دارید. چون آن قانون، قانون دائمی است، شما نمی توانید این را اصل هشاد و پنجمی کنید. همچنین پنج سال برایش حالت آزمایشی در نظر گرفتید. آیا قانون

دسته می شوند؛ یکی کسانی که در طیف شدید و خیلی شدید قرار می گیرند و قادر به انجام کار نیستند. یعنی اگر کاری هم برای آنها ایجاد شود، توانایی انجام کار را ندارند. به این افراد معادل پایه حقوق وزارت کار تعلق می گیرد.

دسته دوم، کسانی هستند که ظرفیت لازم برای انجام کار را دارند. یعنی اگر کاری برایشان ایجاد شود، می توانند آن کار را انجام دهند. تا زمان برقراری آن کار، بسته به تعداد خانوار که اگر تک نفره باشند، ۲۰ درصد از پایه حقوق وزارت کار و اگر دویا بیشتر باشند به صورت تصاعدی بر حقوق شان اضافه می شود تا بتوانند یک مستمری حداقلی را دریافت کنند. **باتوجه به گفته های شما این ابهام ایجاد می شود که آیا فقط افرادی مستمری پایه حقوق وزارت کار را دریافت می کنند که تحت هیچ شرایطی توان انجام کار را نداشته باشند؟ اگر چنین باشد نابینایان ولونابینایان خیلی شدید، در صورت فراهم شدن شرایط، ظرفیت و استعداد انجام کار را دارند. با این اوصاف، آیا این قشر از معلولان در زمره مستمری بگیران دسته اول قرار می گیرند؟**

نحوی نژاد: نابینایان نیز اگر در طیف شدید و خیلی شدید باشند، تا زمانی که بیکار هستند، پایه حقوق وزارت کار به آنها تعلق می گیرد، اما وقتی مشغول به کار شوند، در گروه مستمری بگیران دسته دوم قرار می گیرند.

محسنی بندپی: در این لایحه، دولت پیشنهاد کرده است معلولان شدید و خیلی شدیدی که قادر به انجام کار نیستند، حقوقی به میزان پایه حقوق وزارت کار دریافت کنند. اما در برنامه ششم توسعه پیشنهاد کردیم، شاید این طرح، همه قشرها و طیف های مختلف معلولان را شامل نشود. در جلساتی که در برنامه ششم توسعه داشتیم، تصمیم بر آن شد حتی معلولانی هم که ظرفیت انجام کار را دارند، نه به اندازه پایه وزارت کار، اما معادل ۲۰ تا ۳۰ درصد آن حقوق دریافت کنند. قرار شد ما به کسانی که در رده های مختلف معلولان مثل زنان سرپرست خانوار که در حال حاضر هم مستمری می گیرند، ۲۰ تا ۳۰ درصد پایه حقوق وزارت کار را پرداخت کنیم تا در راه توانمندسازی و زندگی آنها شرایط بهتری ایجاد شود. بنابراین مستمری بگیران دو

دکتر انوشیروان محسنی بندپی: ما ۱۱ هزار مسکن را در این قالب برای خانواده های دو معلول و بالاتر در نظر گرفتیم که تا کنون، در حدود ۱۵۰۰ واحد را واگذار کردیم. از این تعداد، تقریباً ۶۶۰۰ واحد خانه های شهری و حدود ۴۲۰۰ واحد، روستایی هستند

دکتر حسین نحوی نژاد: امسال ما برای نخستین بار، فرم های رضایت سنجی را هم ضمیمه تجهیزات توانبخشی کردیم. یعنی استان ها موظف هستند فرم های رضایت سنجی را هم از فردی که تجهیزات تحویل بگیرند تا ما بتوانیم ارزیابی دقیق تری داشته باشیم

کنیم. **تجهیزات کمک توانبخشی ویژه نابینایان می بایست نقش تسهیلگر را در زندگی این قشر ایفا کنند. سال گذشته، کارگروهی برای هریک از قشرهای معلولان تشکیل شد تا خرید تجهیزات زیر نظر این کارگروه و به صورت کارشناسی شده صورت گیرد. اما متأسفانه، در هفت ماه نخست سال ۹۵ این کارگروه جلسه ای که منتج به نتیجه شود، برگزار نکرده است. علاوه بر این، سازمان بهزیستی در سال جاری مجدداً خرید تجهیزات را بدون کار کارشناسی به خود استان ها واگذار کرده است. سازمان بهزیستی چه نظارتی بر استان ها در بحث خرید تجهیزات دارد؟ برنامه مشخص شماربرای جلوگیری از این نوع سوء استفاده ها چیست؟**

نحوی نژاد: ما اعتقاد داریم گروه معلولان حسی مانند نابینایان و ناشنوایان، بشدت وابسته به فناوری و تجهیزات کمک توانبخشی هستند. طی

ستاد مرکزی هزینه خواهند کرد. قصد داریم برای هریک از تجهیزات، درصدی را به صورت حداقلی اعلام کنیم تا فناوری های مورد نیاز نابینایان با کمک انجمن ها تهیه شود. چرا که اگر حداقل هایی را قائل نشویم، استان ها بنا به تشخیص خود، کل بودجه را هزینه ویلچر، تشک مواج یا وسایل بهداشتی می کنند. در نتیجه، گروهی که عمدتاً در سال های اخیر بیشتر مغفول می مانند، گروه نابینایان است.

بر همین اساس، امسال برای هر کدام از قشرهای معلولان حداقل هایی را قائل خواهیم شد و بر اساس مصادیقی که در سامانه ثبت شده اند، باید خرید کنند. بزودی این بخشنامه را به استان ها ارسال خواهیم کرد. کارگروه ها هم به کار خود ادامه خواهند داد. به خاطر ازدحام کاری ما در ماه های اخیر، این جلسات تشکیل نشد اما تا پایان سال سعی می کنیم هر کدام از کارگروه های

بررسی هایی که سال گذشته انجام دادیم، متوجه شدیم در سال های اخیر، برای مثال در طیف ناشنوایان که حدوداً ۱۴ درصد افراد تحت پوشش ما را تشکیل می دهند، ۴۰ درصد از اعتبارات مان فقط صرف خرید سمعک شده است. چاره ای هم نیست، چون این اقدام وارداتی هستند. اما در مورد طیف نابینایان، استان ها رغبتی برای شناسایی تجهیزات و کسب اطلاع از فناوری های ویژه این قشر را از خود نشان نمی دادند.

شاید یک سری تجهیزات ساده و پیش پا افتاده را شناسایی کنند، این هم که شما گفتید مثلاً واکمن یا دی وی دی می خرند، به خاطر همین دیدگاه غیر کارشناسی است. به همین منظور، با توجه به مطالعاتی که در این زمینه انجام دادیم، اواخر سال گذشته با نظر کارگروه، تجهیزاتی را به صورت متمرکز خریداری کردیم و در استان ها توزیع کردیم. شما می دانید اعتباراتی که به سازمان های دولتی تعلق می گیرد، شامل دویبخش اجتناب پذیر و اجتناب ناپذیر است.

اجتناب ناپذیرها مثل مستمری، یارانه، حقوق و دستمزد است که اینها حتماً می بایست پرداخت شوند و در اولویت اول پرداخت هزینه های دولت قرار می گیرند.

چنانچه دولت با کمبود بودجه مواجه شود، معمولاً در تخصیص بودجه از بخش اجتناب پذیرها می زند و اعتبارات مربوط به این بخش را در اواخر سال پرداخت می کند. هزینه مربوط به تجهیزات کمک توانبخشی نیز در این بودجه بندی قرار می گیرند. در خود بحث تجهیزات هم ما اولویت بندی هایی با بنیاد برکت و ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) هم وارد مذاکره شده ایم. طی دو جلسه ای که با این ارگان ها داشتیم، قرار بر آن شد ساختمان هایی که بالای ۸۰ درصد پیشرفت فیزیکی داشته اند، خودشان مابقی هزینه ها را تقبل کنند.

امیدواریم حدود پنج تا شش هزار واحدی که در این قالب داریم، تا پایان سال یا حداکثر تا اردیبهشت ماه سال آینده به خانواده های یک معلول یا سایر اعضای جامعه هدف بهزیستی واگذار

شانه، نوشته بهنام ناصر به عنوان اثر برگزیده اعلام شد. گروه کلیات: مجموعه دو جلدی دایرة المعارف نوابغ و مشاهیر معلول ایران و جهان، نوشته علی ملکپور. گروه روانشناسی: کتاب روانشناسی رشد در گستره زندگی، ترجمه پرویز رشیدی ورامندی و محمد رضا شاهی. گروه معماری: کتاب راهنمای کاربردی ضوابط و مقررات شهرسازی نوشته ندا رفیع زاده، شعله نودری، مسعود قاسم زاده و مهدی ماندگار. گروه داستان ترجمه (کودک): کتاب اعجوبه، ترجمه فرح بهبهانی. گروه داستان ترجمه (نوجوان): کتاب بیرون از ذهن من، ترجمه آیتنا یارمحمدی.

کار بگیرند، پنج تا وام ۱۵ میلیونی یعنی در مجموع ۷۵ میلیون تومان پرداخت می کردیم تا آنها برای معلولان اشتغال ایجاد کنند. از ۴۵ هزار نفر آمار اشتغال بهزیستی، ۵۰ درصد از میان جامعه معلولان بوده است. ما برای اشتغال معلولان، در سه قالب وارد عمل شدیم. یکی از این موارد، تقبل بیمه کارفرمایی است. بدین منظور اعلام کردیم اگر کسی از جامعه هدف سازمان بهزیستی در ابعاد مختلف طیف معلولان یا زنان سرپرست خانوار یا شبه خانواده فردی را به کار بگیرد، سازمان بهزیستی بیمه کارفرمایی آنها را به مدت پنج سال تقبل خواهد کرد. خیلی از بنگاه ها وارد عمل شدند و از این مزیت استفاده کردند. با این توضیح که حداقل حقوق را پرداخت می کردند، از آن طرف هم بیمه کارفرمایی بر عهده سازمان بهزیستی بود. مورد بعدی، همان پرداخت تسهیلات در قالب وام های

خود اشتغالی بود. تلاش برای اجرایی شدن دقیق قانون سه درصد بود. هر چند در این بخش، تعداد معلولان استخدام شده بسیار کم بود، ولی به تلاش های خودمان در این زمینه ادامه دادیم. واحد حقوقی سازمان را فعال تر کردیم و با آقای دکتر نوبخت مذاکره کردیم.

ایشان هم دستور دادند دستگاه هایی که به لحاظ قانونی موظف و مکلف به اجرای سه درصد بودند و این قانون را اجرا نکردند، سه درصد را رعایت کنند و از میان معلولان جذب نیرو کنند.

مقرر شد حتی اگر سه درصد را هم پیشخور کرده باشند، ما سهمیه آنها را افزایش دهیم، به شرط آنکه این سهمیه اضافه، تنها جذب نیرو از جامعه هدف سازمان بهزیستی شود.

طبق اصلاحیه قانون جامع حمایت از حقوق معلولان، مانند قانون سال ۸۳ نسبت که سازمان ها مجاز به استخدام سه درصد باشند. طبق اصلاحیه، این سه درصد در سازمان مدیریت امور استخدامی جدا می کند. سازمان امور استخدامی که به تاژگی شکر گرفته، می گوید این سه درصد برای افرادی است که توسط خود سازمان بهزیستی معرفی می شوند. نه اینکه آن دستگاه اختیار داشته باشد این کار را انجام دهد. همچنین در استان ها سامانه ای راه اندازی شده که جامعه هدف می توانند طرح های خود را ثبت کنند و بانک این طرح ها را مورد ارزیابی قرار می دهند. هزینه و فایده آن طرح محاسبه می شود. ضمانت اجرایی آن مورد بررسی قرار می گیرد و چنانچه آن طرح ضمانت اجرایی داشته باشد و در کارگروه بانک مورد تأیید قرار گیرد، به این طرح وام تعلق خواهد گرفت. در آخر کار ای است که آقای دکتر ربیعی وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی یک ماه پیش انجام دادند. ایشان با تمام دستگاه های وابسته و وزارت کار و تعاون مکاتبه کردند و دستگاه هایی که مشمول قانون خدمات کشوری و استخدامی هستند را بر اساس مسئولیت اجتماعی شان، موظف کردند سهمیه ای را برای اشتغال جامعه هدف سازمان بهزیستی در بخش هایی که این توان و ظرفیت وجود دارد، اختصاص دهند.

گروه داستان تألیف (کودک): مجموعه دو جلدی ماهنوش و صورتک های آسمانی. همچنین هانیه عرب، ریاب فتوحی، رضا ایلخانی، یحیی تولگی، شکوفه شاه پری، غلامرضا زرین کشیان و علی نوری، برگزیدگان آفرینش این دوره از جشنواره معرفی شدند.

نخستین دوره جشنواره انتخاب بهترین کتاب در حوزه معلولان، در سال ۱۳۹۲ از سوی انجمن علمی و آفرینش های هنری معلولان برگزار شد. این انجمن از سال ۱۳۸۵ با هدف نشان دادن توانمندی های علمی و هنری معلولان تأسیس شده و جشنواره هایی مثل جشنواره فیلم «اوا» را در کارنامه خود دارد.

عکس: ایران سید

نمایندگان این لایحه تصویب شد. در آن سال (۱۳۸۷) به مدت یک هفته با همکاری دوستانی مثل آقایان، معینی، برجیان، شیخ قزایی و آروان

برگزیدگان جشنواره بهترین کتاب معلولان معرفی شدند

مجید سربای

آیین اختتامیه دومین جشنواره کتاب معلولان، با شعار «همه برای هم» با معرفی برگزیدگان این جشنواره پایان یافت.

این جشنواره به اهتمام انجمن علمی و آفرینش های هنری معلولان و با همکاری معاونت توانبخشی سازمان بهزیستی، معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و خانه کتاب، با حضور مسئولان این نهادها، به مناسبت هفته کتاب و کتابخوانی برگزار شد.

منصور برجیان، دبیر جشنواره و مدیر عامل انجمن علمی و آفرینش های هنری معلولان، در گفت‌وگو با «ایران» توانمندسازی

معلولان را موضوع اصلی جشنواره اعلام کرد: «دومین جشنواره انتخاب بهترین کتاب با موضوع معلول، معلولیت و توانمندسازی در قالب جشنواره سه سالانه برگزار شد. در این جشنواره شرکت کنندگان از تمامی معلولیت ها مثل c.p، معلولان جسمی-حرکتی، نابینایان و کم بینایان آثارشان را به دبیرخانه ارسال کردند. از میان کتاب های ارسال، ۱۸ عنوان انتخاب شد که ۱۰ عنوان مربوط به گروه های معلولان است و دو عنوان از سوی کتاب سال خانه کتاب، به عنوان برترین ها انتخاب شدند.»

حسین نحوی نژاد، معاون توانبخشی سازمان بهزیستی در این جشنواره که در محل تالار قلم مرکز اسناد و کتابخانه ملی ایران برگزار

شد اظهار داشت: «برگزاری جشنواره بین المللی تئاتر با حضور ۱۰۰ میهمان خارجی از ۲۰ کشور در آذر ماه و در شهر اهلبهبان، برگزای نمایشگاه تجهیزات توانبخشی معلولان در مصلاي تهران به مناسبت روز جهانی معلولان، تجلیل از مدال آوران پارالمپیک از جمله برنامه های بسته مناسبی سازمان بهزیستی در زمینه فعالیت های فرهنگی، هنری و ورزشی است.

نحوی نژاد الحاق ایران به کنوانسیون جهانی حقوق معلولان را یک اتفاق بزرگ عنوان کرد و اظهار داشت: در بحث تصویب لایحه الحاق ایران به کنوانسیون جهانی حقوق معلولان طی سال های ۸۶ و ۸۷ در مجلس شورای اسلامی با اکثریت آرا

عکس: ایران سید

نمایندگان این لایحه تصویب شد. در آن سال (۱۳۸۷) به مدت یک هفته با همکاری دوستانی مثل آقایان، معینی، برجیان، شیخ قزایی و آروان